

**YARGITAY
21. HUKUK DAİRESİ**

Esas No. 2014/10599
Karar No. 2014/27438
Tarihi: 16.12.2014

İlgili Kanun / Madde
6098 S. BK. /56

- ***MANEVİ TAZMİNATIN DÜŞÜK BELİRLENMESİ***
- ***RED EDİLEN KISIM İÇİN TEK BİR VEKALET ÜCRETİNE HÜKMEDİLMESİNİN GEREKMESİ***

ÖZETİ Hakimin manevi zarar adı ile ölenin yakınlarına verilmesine karar vereceği para tutarı adalete uygun olmalıdır. Hükmedilecek bu para, zarara uğrayanda manevi huzuru doğurmayı gerçekleştirecek tazminata benzer bir fonksiyonu olan özgün bir nitelik taşır. Bir ceza olmadığı gibi, mamelek hukukuna ilişkin zararın karşılanmasını da amaç edinmemiştir. O halde, bu tazminatın sınırı onun amacına göre belirlenmelidir. Takdir edilecek miktar, mevcut halde elde edilmek istenilen tatmin duygusunun etkisine ulaşmak için gerekli olan kadar olmalıdır. 26.06.1966 günlü ve 7/7 sayılı Yargıtay içtihadı Birleştirme Kararı'nın gerekçesinde takdir olunacak manevi tazminatın tutarını etkileyecek özel hal ve şartlar da açıkça gösterilmiştir. Bunlar her olaya göre değişebileceğinden hakim bu konuda takdir hakkını kullanırken ona etkili olan nedenleri de karar yerinde objektif ölçülere göre isabetli bir biçimde göstermelidir.

Manevi tazminatın tutarını belirleme görevi hakimin takdirine bırakılmış ise de hükmedilen tutarın uğranılan manevi zararlar orantılı, duyulan üzüntüyü hafifletici olması gerekir.

Hakimin bu takdir hakkını kullanırken, ülkenin ekonomik koşulları tarafların sosyal ve ekonomik durumları, paranın satım alma gücü, tarafların kusur durumu, olayın ağırlığı, olay tarihi gibi özellikleri göz önünde tutması, bunun yanında olayın işverenin sağlığı ve güvenliği önlemlerini yeterince alınmamasından kaynaklandığı da gözetilerek gelişen hukuktaki yaklaşıma da uygun olarak tatmin duygusu yanında caydırıcılık uyandıran oranda manevi tazminat takdir edilmesi gerektiği açıkça ortadadır. (HGK 23.6.2004, 13/291-370)

Bu ilkeler gözetildiğinde davacı Fadime Durhan yararına hüküm altına alınan 15.000,00-TL manevi tazminatın az olduğu açıkça belli olmaktadır.

hüküm tarihinde yürürlükte bulunan Avukatlık Asgari Ücret Tarifesinde uyuşmazlık konusu hakkında bir düzenleme bulunmamakla birlikte, tarifenin 3/1.maddesinde; avukatlık ücretinin belirlenmesinde, avukatın emeği, çabası, işin önemi niteliği ve davanın süresi göz önünde tutulacağı; aynı maddenin 2.fikrasında ise, müteselsil sorumluluk da dahil olmak üzere, birden fazla davalı aleyhine açılan davanın reddinde, ret sebebi ortak olan davalılar vekili lehine tek; ret sebebi ayrı olan davalılar vekili lehine ise, her ret sebebi için ayrı avukatlık

ücretine hükmolunacağı belirtilmiştir. Anılan maddenin amacına ve içtihatı birleştirme kararına hakim olan ilke birlikte gözetildiğinde, birden fazla davacının birlikte dava açması ve tek vekille temsil edilmeleri halinde, davanın kabul edilen bölümü üzerinden davacılar yararına, davanın reddi sebebi ortak ise, davacılar aleyhine ve davalı taraf yararına tek vekalet ücretine hükmedilmelidir

Davacılar, murisinin, iş kazası sonucu ölümünden doğan maddi ve manevi tazminatın ödenmesi davasının yapılan yargılaması sonunda; ilamda yazılı nedenlerle, birleşen 2011/619 E., sayılı dosya yönünden 33.000,00.-TL manevi tazminatın yasal faiziyle birlikte davalılardan alınarak davacılara verilmesine, 2011/17 E., sayılı dosya yönünden feragat nedeniyle reddine ilişkin hükmün süresi içinde temyizen incelenmesi taraf vekillerince istenilmesi ve davalılar vekilince de duruşma talep edilmesi üzerine, dosya incelenerek işin duruşmaya tabi olduğu anlaşılmış ve duruşma için 16/12/2014 Salı günü tayin edilerek taraflara çağrı kağıdı gönderilmişti. Duruşma günü davalılar vekili Avukat E. S. geldi. Karşı taraf adına kimse gelmedi. Duruşmaya başlanarak hazır bulunan Avukatın sözlü açıklaması dinlendikten sonra duruşmaya son verilerek aynı gün Tetkik Hakimi Bülent Mustafa Şimşek tarafından düzenlenen raporla dosyadaki kağıtlar okundu, işin gereği konuşulup düşünüldü ve aşağıdaki karar tespit edildi.

1-Dosyadaki yazılara, toplanan delillere, hükmün dayandığı gerektirici nedenlere göre tarafların aşağıdaki bendin kapsamı dışındaki diğer temyiz itirazlarının reddine,

2-Dava 19.03.2010 tarihinde meydana gelen iş kazası sonucu ölen sigortalının hak sahiplerinin maddi ve manevi zararlarının giderilmesi istemine ilişkindir.

Mahkemece davacı Fadime Durhan'ın maddi tazminat isteminin feragat nedeniyle reddine, davacıların manevi tazminat istemlerinin ise kısmen kabulüne karar verilmiş ve bu karar süresinde davacılar vekili ile davalılar vekili tarafından temyiz edilmiştir.

Mahkemenin davacı Fadime Durhan'ın maddi tazminat isteminin feragat nedeniyle reddi ile davacı kardeşler yararına manevi tazminatın takdirine ilişkin kararı yerindedir. Ancak davacı Fadime Durhan yararına manevi tazminatın takdiri ile davanın kabul ve reddolunan bölümleri üzerinden ihtiyari dava arkadaşlarının her birinin lehine ve aleyhine ayrı vekâlet ücreti takdir olunmak suretiyle avukatlık ücretinin tayininde hataya düşüldüğü görülmektedir.

Davacılar murisinin ölümüyle sonuçlanan iş kazasında sigortalının % 30, davalı asıl ve alt işverenlerin ise toplam olarak % 70 oranında kusurlu olduğu, dosya içeriğinden anlaşılmaktadır.

Gerek mülga B.K'nun 47 ve gerekse yürürlükteki 6098 sayılı T.B.K'nun 56. maddesi hükmüne göre Hakim: ölenin yakınlarına da manevi tazminat olarak uygun bir miktar paranın ödenmesine karar verebilir. Hakimin manevi zarar adı ile ölenin yakınlarına verilmesine karar vereceği para tutarı adalete uygun olmalıdır. Hükmedilecek bu para, zarara uğrayanda manevi huzuru doğurmayı gerçekleştirecek tazminata benzer bir fonksiyonu olan özgün bir nitelik taşır. Bir ceza olmadığı gibi, mamelek hukukuna ilişkin zararın karşılanması da amaç edinmemiştir. O halde, bu tazminatın sınırı onun amacına göre belirlenmelidir. Takdir edilecek miktar, mevcut halde elde edilmek istenilen tatmin duygusunun etkisine ulaşmak için gerekli olan kadar olmalıdır. 26.06.1966 günlü ve 7/7 sayılı Yargıtay içtihadı Birleştirme Kararı'nın gerekçesinde takdir olunacak manevi tazminatın tutarını etkileyecek özel hal ve şartlar da açıkça gösterilmiştir. Bunlar her olaya göre değişebileceğinden hakim bu konuda takdir hakkını kullanırken ona etkili olan nedenleri de karar yerinde objektif ölçülere göre isabetli bir biçimde göstermelidir.

Manevi tazminatın tutarını belirleme görevi hakimın takdirine bırakılmış ise de hükmedilen tutarın uğranılan manevi zararla orantılı, duyulan üzüntüyü hafifletici olması gerekir.

Hakimin bu takdir hakkını kullanırken, ülkenin ekonomik koşulları tarafların sosyal ve ekonomik durumları, paranın satım alma gücü, tarafların kusur durumu, olayın ağırlığı, olay tarihi gibi özellikleri göz önünde tutması, bunun yanında olayın işverenin sağlığı ve güvenliği önlemlerini yeterince alınmamasından kaynaklandığı da gözetilerek gelişen hukuktaki yaklaşıma da uygun olarak tatmin duygusu yanında caydırıcılık uyandıran oranda manevi tazminat takdir edilmesi gerektiği açıkça ortadadır. (HGK 23.6.2004, 13/291-370)

Bu ilkeler gözetildiğinde davacı Fadime Durhan yararına hüküm altına alınan 15.000,00-TL manevi tazminatın az olduğu açıkça belli olmaktadır.

Avukatlık ücretine gelince; Davacılar birden çok olsa da aynı uyuşmazlığa ve hukuki sebebe dayalı olarak ve tek bir başvurma harcı ile açılmıştır. Uyuşmazlık; birlikte dava açan ve tek vekille temsil edilen davacıların, davasının kısmen kabul ve reddine karar verilmesi halinde, vekalet ücretinin tayini noktasında toplanmaktadır.

27.06.1956 Tarih, 1954/2 Esas, 1956/14 Karar Sayılı Yargıtay İçtihatı Birleştirme Kararı'nda; birden fazla gerçek ve tüzelkişi aleyhine açılan bir davanın reddi halinde, davalılar için tayin ve takdir olunacak vekalet ücretinin ne olacağı hususu irdelenerek; sonuçta davacıya karşı dayanışmalı sorumlu bulunan birden çok gerçek ve tüzelkişilere karşı açılan bir davanın, davalılar için ortak nedenden ötürü reddi durumunda, davalılar vekillerinin müşterek mesailerinin aynı neticeyi verdiği göz önünde tutularak, dava konusunun kıymet veya tutarı üzerinden bir vekalet ücretinin belirlenmesi gerektiğine karar verilmiştir.

Öte yandan hüküm tarihinde yürürlükte bulunan Avukatlık Asgari Ücret Tarifesinde uyuşmazlık konusu hakkında bir düzenleme bulunmamakla birlikte, tarifenin 3/1.maddesinde; avukatlık ücretinin belirlenmesinde, avukatın emeği, çabası, işin önemi niteliği ve davanın süresi göz önünde tutulacağı; aynı maddenin 2.fikrasında ise, müteselsil sorumluluk da dahil olmak üzere, birden fazla davalı aleyhine açılan davanın reddinde, ret sebebi ortak olan davalılar vekili lehine tek; ret sebebi ayrı olan davalılar vekili lehine ise, her ret sebebi için ayrı ayrı avukatlık ücretine hükümlenacağı belirtilmiştir. Anılan maddenin amacına ve içtihatı birleştirme kararına hakim olan ilke birlikte gözetildiğinde, birden fazla davacının birlikte dava açması ve tek vekille temsil edilmeleri halinde, davanın kabul edilen bölümü üzerinden davacılar yararına, davanın reddi sebebi ortak ise, davacılar aleyhine ve davalı taraf yararına tek vekalet ücretine hükmedilmelidir.

Somut olayda da, aynı dava sebebine dayalı olarak, birden fazla davacının vekili olarak birlikte dava açıldığı ve davada aynı sebeple ret kararı verildiğinden, davacı ve davalı yan lehine tek vekalet ücretine hükmedilmelidir. Yargıtay HGK'nun 03.07.2013 gün ve 2013/3-12E, 2013/1012K sayılı kararı da bu doğrultudadır.

Mahkemece yukarıda açıklanan maddi ve hukuksal olgular dikkate alınmadan, manevi tazminatların takdirinde ve davacılar lehine ve aleyhine avukatlık ücretinin tayininde yanlıya düşülerek ve özellikle manevi tazminatların az takdiri suretiyle yazılı şekilde hüküm kurması usul ve yasaya aykırı olup, bozma nedenidir.

O halde, tarafların bu yönleri amaçlayan temyiz itirazları kabul olunmalı ve hüküm bozulmalıdır.

SONUÇ: Hükümün yukarıda açıklanan nedenle **BOZULMASINA** davalılar yararına takdir edilen 1.100.00.-TL duruşma Avukatlık parasının karşı tarafa yükletilmesine, temyiz harcının istek halinde taraflara iadesine, 16/12/2014 gününde oybirliğiyle karar verildi.